Agilitykilpailut

Agility on ihmisen ja koiran yhteistyöhön perustuva kaiken ikäisille ihmisille sopiva urheilu- ja liikuntamuoto. Ohjaaja ohjaa koiran suorittamaan radalla olevat esteet liikkumalla, kehonsa liikkein ja ääntään käyttäen. Parhaimmillaan agilitysuoritus on ohjaajan ja koiran saumatonta yhteistyötä josta molemmat nauttivat. Koirilta laji vaatii hyvää fyysistä ja psyykkistä kuntoa. Agilityä harrastetaan monella tasolla ja laji liikuttaa viikottain satoja koiria ympäri Suomea yhdessä ohjaajiensa kanssa.

Agilityharrastus lukuina (Otantavuosi 2017)

Kilpailut ja starttimäärät	659 virallista kilpailutapahtumaa, joissa; ● 1 541 erillistä kilpailua ja ● 127 772 kilpailusuoritusta ● 5 508 eri koiraa ● 4 168 eri ohjaajaa
Lisenssimäärät (ohjaajia)	Yhteensä 5817 kpl, joista ● kilpailulisenssejä 4727 ● Harrastelisenssejä 1090 ● juniorilisenssejä 291 kpl
Kilpailujärjestäjät	● 104 eri yhdistystä ympäri Suomen ● 69 eri paikkakuntaa ● 69 eri tuomaria ● 257 vastaavaa koetoimitsijaa ● talkoolaisia noin 15-50 kpl / kisatapahtuma
Agility lajina	253 seuraa, joissa ● 77 600 henkilöjäsentä ja ● 13 300 agilityharrastajaa
Loukkaantumiset, joiden vuoksi koira käytettiin eläinlääkärissä	0,2-0,3 % vuoden aikana kisanneista koirista eli loukkantuminen 0,09‰ - 0,16 % starteista. Määrä on niin häviävän pieni, että se menee otannan virhemarginaaliin.

Toiminta kilpailuissa koiran hyvinvoinnin edistämiseksi

Suomen Agilityliitto, joka on lajin lajiliitto, edellyttää agilityn Suomenmestaruuskilpailuissa sekä maajoukkuekarsintakilpailuissa eläinlääkärin läsnäoloa koko tapahtuman ajan. Muiden kilpailuiden osalta kilpailupaikalla tulee olla aina ajantasaiset tiedot päivystävästä eläinlääkäristä yhteystietoineen ja ajo-ohjeineen. Kilpailujärjestäjiä on ohjeistettu tuomaan nämä tiedot kilpailijoiden ja koiran ohjaajien tietoon jo kilpailun kutsukirjeessä. Tuomarit ja järjestävät seurat toimihenkilöineen työskentelevät joka kilpailussa koirien hyvinvoinnin edistämiseksi ja tekevät aktiivisesti työtä hyvinvoinnin parantamiseksi ja loukkaantumisten ehkäisemiseksi. Koirien hyvinvoinnista kilpailupaikalla vastaa koiran ohjaajan lisäksi tuomari, vastaava koetoimitsija sekä kaikki muut kilpailun toimihenkilöt. Kilpailupaikalla seurataan jatkuvasti

paikalla olevia koiria, ja mikäli tuomari, vastaava koetoimitsija, muut toimihenkilö, koiran omistaja/ohjaaja tai joku muu paikalla oleva henkilö epäilee, ettei koira ole kunnossa, niin asiaan puututaan heti. Sairaalla tai kipeällä koiralla kilpaileminen on säännöissä kielletty ja tuomari voi esimerkiksi koiran epäpuhtaat liikkeet tai ylipainon havaitessaan estää koiran starttaamisen. Lisäki kilpailuissa noudatetaan Suomen Kennelliiton antidoping- sääntöä eikä lääkitty koira voi kilpailla. Lisäksi antidoping- sääntö rajaa varoajat eri lääkkeille, jotta koira voi toipua lääkityksestä rauhassa.

Lajisääntöjen mukaan koiralta voidaan evätä kilpailuoikeus kilpailupaikalla

- mikäli se ei ole kilpailun edellyttämässä fyysisessä kunnossa
- se on sairas tai lääkitty
- koira ei voi hyvin tai on peloissaan
- mikäli sen havaitaan olevan aggressiivinen niin, että se on vaaraksi muille koirille tai jopa ihmisille

Kaikista koiran hyvinvointiin liittyvistä tapauksista raportoidaan kilpailun ylituomarille sekä Agilityliitolle, ja raporttien perusteella liitto ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin. Tarvittaessa Agilityliitto raportoi vakavista tapauksista Kennelliitolle.

Loukkaantumisriskin pienentämiseksi tuomarit muuttavat ratasuunnitelmia koirien kokoluokkien mukaan. Suomi on yksi edelläkävijämaista, joissa on siirrytty kilpailemaan viidessä eri kokoluokassa. Tämä osaltaan edistää koirien hyvinvointia sillä hyppykorkeudet kohtuullistuivat koiran koon mukaan. Ratasuunnitelmia muutetaan tarvittaessa ulkoisten olosuhteiden esim. sään ja kilpailualustan muuttuessa. Tuomari suorittaa ennen jokaista kilpailua niin kutsutun ratakävelyn, jossa hän henkilökohtaisesti varmistaa, ettei radalla ole turvallisuuspuutteita. Esteiden turvallisuutta (kunto, likaantuminen, näkyvyys ym.) tarkkaillaan kilpailun aikana. Tuomarit sekä koetoimitsija ottavat huomioon myös kilpailijoiden esille tuomia turvallisuusasioita ja huomioivat nämä kilpailutapahtuman toteutuksessa. Esteiden turvallisuutta kehitetään yhdessä estevalmistajien ja seurojen kanssa.

Koirien terveys ja hyvinvointi otetaan huomioon toimitsijoiden ja tuomareiden perus- ja jatkokoulutuksessa, lisäksi lajin säännöissä ohjeistetaan turvallisuusasioiden huomioimisesta kilpailupaikoilla. Lajikoulutuksen yhteydessä huomioidaan koirien hyvinvointi niin, että jo alusta alkaen harrastajia opetetaan koirien fyysisen kunnon kehittämiseen sekä huoltoon. Tätä työtä tekevät lajin tuomarit, valmentajat ja apuvalmentajat seuroissa sekä näitä henkilöitä kouluttavat henkilöt. Liiton valmentajakoulutukseen sisältyy laaja osio koirien terveydestä ja fyysisen kunnon kehittämisestä, koirien oppimisesta ja lajityypillisen toiminnan toteuttamisen huomioimisesta. Tätä koulutusta kehitetään jatkuvasti yhteistyössä alan ammattilaisten kanssa.

Lajin harrastajia kannustetaan koirien kanssa liikkumiseen säännöllisesti, ja harjoittelua että kilpailusuoritusta edeltävää lämmittelyä ja näiden jälkeistä jäähdyttelyä korostetaan agilitykoirien hyvinvoinnissa. Riittävät jäähdyttely- ja lämmittelyajat on myös huomioitu kilpailuaikatauluissa.

Loukkaantumisten esiintyminen lajin kilpailuissa

Tuomareilta saatiin tietoon vuoden 2017 ajalta 20 kilpailutapahtuman aikana havaittua loukkaantumista, joiden johdosta koira käytettiin eläinlääkärillä. Osa tapauksista tapahtui ratasuorituksen aikana ja osa kilpailusuorituksesta riippumatta tapahtuman läheisyydessä. Lisäksi raportoitiin n. 20 erillistä tapahtumaa, joissa ohjaaja itse on päättänyt jättää seuraavat startit väliin varmuuden vuoksi tai tuomari on todennut koiran hyvinvoinnin kannalta, ettei koira voi jatkaa kilpailemista. Tilanteita, joissa eläinlääkäriä on tarvittu myöhemmin, ei tuomareilla ollut tiedossa.

Koetoimitsijoiden kautta saatiin tietoa 35 aktiivisesti kilpailuja järjestäviltä seuroilta heidän tapahtumistaan ja näissä raporteissa tiedossa olleiden loukkaantumisten määrä oli 14 kpl.

Erillisellä vuoteen 2017 kohdistuneella kyselyllä saimme tiedot 19 loukkaantumisesta, joista 15 oli tapahtunut ratasuorituksen aikana. Niistä vain 9 pystyttiin havaitsemaan heti. Loput tulivat esiin vasta myöhemmin joko jäähdyttelyn tai levon jälkeen.

Erillinen pidemmän ajan loukkaantumistutkimus ajalta 1.1.2014 - 31.12.2017 keräsi lajissa tapahtuneita loukkaantumisia 126, näistä 36,5 % tapahtui kilpailuissa. Tämän perusteella vuoden 2017 osuus kilpailuissa tapahtuneista loukkaantumisista olisi 12 kpl.

Saatujen raporttien perusteella liitto arvioi vakavia loukkantumistatilanteita kilpailupaikalla, joissa tarvitaan välittömästi eläinlääkärin apua tapahtuvan niin vähän starttimääriin nähden, että tapahtumien luotettavan lukumäärän raportointi ei nykyisillä työkaluilla ole mahdollista. Arvio on, että loukkaantumisia tapahtuu 0,09 ‰ - 0,16 % starteista. Määrä on niin häviävän pieni, että se menee otannan virhemarginaalin piiriin.

Suomen Agilityliiton ehdotus uuden eläinsuojelulain edellytyksistä lajille

46 § Ilmoituksenvarainen eläinkilpailujen järjestäminen.

Sellaisten eläinkilpailujen, joissa eläin voi joutua alttiiksi kohtuuttomalle rasitukselle tai muulle kivulle taikka kärsimykselle, järjestäminen on ilmoituksenvaraista toimintaa. Ilmoitusvelvollisuus koskee yhdenkin tällaisen eläinkilpailun järjestämistä. Eläinkilpailun järjestäjän on tehtävä toiminnastaan kirjallinen ilmoitus sille maakunnalle, jonka toimialueella järjestäjän kotipaikkakunta sijaitsee. Ilmoitus voi olla määräaikainen tai toistaiseksi voimassa oleva. Ilmoitus on tehtävä viimeistään 30 vuorokautta ennen toiminnanaloittamista ja viipymättä toiminnan loppuessa, jos ilmoitus on tehty toistaiseksi voimassaolevana, tai toiminnan oleellisesti muuttuessa. Edellytyksenä ilmoituksenvaraisen eläinkilpailun järjestämiselle on lisäksi, että kilpailunjärjestäjä nimeää kuhunkin kilpailuun kilpailueläinlääkärin. Kilpailueläinlääkärin on oltava läsnä kilpailutilaisuudessa. Kilpailueläinlääkärin nimeämisestä mahdollisesti aiheutuvista kustannuksista vastaa kilpailun järjestäjä.

46–49 § Ilmoituksenvaraisiin eläinkilpailuihin sovellettavat säännökset; Suomen Agilityliiton kilpailuja ei voida katsoa tapahtumaksi, jossa eläin voi joutua alttiiksi kohtuuttomalle rasitukselle sillä suoritus on verrattain lyhyt (alle minuutin), koirat ovat keskivertoa paremmassa kunnossa ja kilpailutilannetta valvoo useampi koulutettu toimihenkilö. Kilpailun ylituomarin on jo Kennelliiton koesääntöjen perusteella keskeytettävä koiran suoritus, jos tällaista havaitaan. Jos ylituomari tai vastaava koetoimitsija epäilee tai havaitsee koiraa käytettävän tai kohdeltavan niin, että sen hyvinvointi on tarpeettomasti vaarantunut, suoritus keskeytetään ja siitä tehdään välittömästi ilmoitus Suomen Agilityliitolle.

Lisäksi lakiesitykseen on kirjattu vaatimus kilpailueläinlääkäristä. Suomen agilityliitto velvoittaa jo nyt kilpailujärjestäjiä tiedottamaan kilpailijoita päivystävän eläinlääkärin yhteystiedoista sekä toimittamaan nämä tiedot myös etukäteen kilpailijoilla. Laissa tai sitä täydentävässä asetuksessa voitaisiin määrätä ilmoitusvelvollisuudesta eläinlääkärille, jonka yhteystiedot tulisi olla tapahtuman järjestäjällä välittömästi saatavilla. Suomen Agilityliin esitys on, että lakiin kirjataan vaatimus eläinlääkärin yhteystietojen tiedottamisesta kilpailijoille paikan päällä sekä etukäteen ja päivystävän eläinlääkärin tiedottamista kirjallisesti kilpailuitapahtumapäivästä, jossa kilpailee yli 200 koiraa tai jotka ovat kansainvälisisiä tai kansallisia arvokilpailuja.